

Az alapvető kérdés, amelyet egyértelműen tisztázni szükséges, hogy a tankönyvlista egészéről, vagy csak az 51/2012-es Kormrendelet-nek megfelelő tankönyvek közül lehet választani.

A 2013. évi CCXXXII. törvény értelmében **az iskolai tankönyvrendelést - a fenntartó egyetértésével - az iskola igazgatója készíti el**, a szakmai munkaközösség véleményének beszerzését követően.

A fenntartó a 17/2014 (III.12.) számú EMMI rendelet értelmében április hónap utolsó munkanapjáig engedélyezi az erre a célra létrehozott Kello felületen a tankönyveket.

A tankönyvek engedélyezéséhez a fenntartónak ellenőriznie kell, hogy a kiválasztott tankönyvek megfelelnek-e a jogszabályokban előírtaknak.

Az Oktatási Hivatal elnökének levelében - hivatkozva a tankönyvrendelést érintő joganyagra - olvasható: **a 17/2014 (III.12.) EMMI rendelet nem tartalmaz olyan korlátozást, amely tiltja az Emberi Erőforrások Minisztériuma által jóváhagyott tankönyvlistán szereplő kiadványok bármelyikének megrendelését.**

Ezzel szemben a 17/2014-es Kormrendelet 30.§-a nyilvánvalóan korlátozza a tankönyvrendelést.

Az 17/2014 (III.12.) számú EMMI rendelet 30.§-ában foglaltak szerint az iskola igazgatója a **Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendelhet az iskolai tankönyvrendelés keretei között, amelyeknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt**, feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, **továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken.**

A tankönyvvé nyilvánítás joga, s a tankönyvjegyzékre kerülés engedélyezése az emberi erőforrások miniszterének jogkörébe tartozik, ezért a mindenkori tankönyvjegyzékre csak az általa engedélyezett tankönyvek kerülhetnek fel. A tankönyvvé nyilvánítás feltételeit a jogszabály részletesen tartalmazza.

A tankönyvjegyzéken látható a tankönyvek akkreditációja, azaz, hogy milyen engedély alapján került fel a jegyzékre az adott tankönyv. Így **minden könyv mellett látható az is, hogy melyik az a kerettanterv (amennyiben van ilyen), amelynek meghatározott tartalmait átadására a**

tankönyv alkalmas. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/tankonyvjegyzek/kirtk_v2017_kozlony_170427.

Az említett EMMI rendelet 30.§ a tankönyvválasztást akként korlátozza, hogy csak a 51/2012 (XII.12.) kerettantervi rendeletnek megfelelő könyveket lehet választani.

Megjegyzés: A 110/2012 (VI.4.) nemzeti alaptantervről szóló Kormányrendelet 2013. szeptember 1-én lépett hatályba, az első, ötödik, kilencedik és a hatévolyamos hetedik osztályokban kerültek bevezetésre - Ez azt jelenti, hogy 2017. szeptemberére már minden évfolyamon a Nat szerinti kerettanterv volt érvényes. Kivéve a nyolc és hatévolyamos osztályok kifutó évfolyamait, mert ők még régi tanterv szerint tanulnak.

A tankönyvjegyzékre olyan tankönyvek kerülnek, melyek megfelelnek a tankönyvvé nyilvánítás szabályainak, s öt évnél nem régebbi az engedélyük.

Megjegyzés: Kivéve néhány még az előzőekben hosszabb időre jóváhagyott, s az előző tantervekhez kötődő könyveket.

A tankönyv törvény 3.§ 11) bekezdése szerint az iskola a tankönyvjegyzékről a Nat szerinti kerettantervi tárgyakhoz a tankönyvvé nyilvánított könyvek közül választhat.

Megjegyzés: A nemzeti alaptantervről szóló Kormányrendelet hatálybalépésekor vegyes rendelkezései között előírta az intézmények pedagógiai programjának felülvizsgálatát a Nat előírásainak figyelembevételével. A határidő **2014. március** volt, ennek értelmében a **tankönyvek kiválasztása már abban az évben meg kellett, hogy történjen.**

Ebben a témakörben 2014-ben az **oktatási jogok biztosa** bejelentés alapján vizsgálta a KLIK és az intézmények tankönyvrendelését, és annak megfelelését az akkor életbe lépő szabályozásnak. Összefoglalójában - az általunk fentiekben leírt logikával azonos módon - vezette le a tankönyvrendelés szabályait, eljárást, különösen a 17/2012-es Kormrendelet már többször idézett 30. §-ának való megfelelést. **Összegző véleményében megállapította, hogy az intézményvezetőknek a rendeletnek való megfelelés érdekében jogkövető módon a tankönyvek kiválasztását az általunk is jelzett módon kellett volna megtennie.** <https://www.ajbh.hu/documents/10180/1957691/Jelentés+a+tankönyvválasztás+körlátozásáról>

Az OH elnökének tájékoztatása alapján azt a kérdést kívánjuk tisztázni, hogy
a) a törvényben meghatározott szabály, mely szerint a tankönyvvé nyilvánított, s a miniszter által engedélyezett listáról választhat-e az intézmény az irányadó, vagy
b) a tankönyvlistán belül csak azokból választhat melyek tartalmukban az 51/2012-es kerettantervi rendeletnek felelnek meg.

Másképpen megfogalmazva: Az emberi erőforrások miniszterének az engedélye az egész tankönyvlista tekintetében felülírja-e az adott tankönyv kerettantervi vonatkozását, s ilyen értelemben az egész listáról lehet választani, vagy csak a már említett korlátozás szerint.

Meglátásunk szerint, s hivatkozva az említett ombudsman általi véleményre is, **a tankönyvlistán az átmeneti szabályok miatt szerepelnek olyan tankönyvek is, melyek a kerettantervnek való megfeleléssel nem rendelkeznek, de ezek csak a kimenő rendszerű évfolyamokon alkalmazhatóak.**

Megjegyzés: A tankönyv-törvényből világos, hogy a tankönyvként való forgalmazás és a tankönyvként való kiválasztás között a jogalkotó különbséget tesz. Azoknak a tankönyveknek a tankönyvként való forgalmazását, melyeknek még érvényes az engedélye, nem szüntette meg, de tankönyvként való kiválasztásukat korlátozza.

Összegezve: A tankönyvek kerettantervhez való harmonizációja 2014-ben meg kellett, hogy történjen, s azóta folyamatosan kellett átállni az új könyvekre.

Mivel az új Nat a fent említett módon **felmenő rendszerben**, egyszerre többévfolyamon került bevezetése, azon tanulók számára, akik így kezdték meg tanulmányaikat tanulmányaik egész ideje alatt a Nat-nak megfelelő tankönyvekből kellene tanulniuk. **A jogszabályok a gyermekek tanuláshoz való joguk biztosítása érdekében - különös tekintettel arra, hogy tanulmányaikat úgy, és azzal a tantervvel folytathassák, amire felvételt nyertek - korlátozzák a tankönyvek kiválasztását.**